

JOC

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 0**

Gevraagd subsidiebedrag: € 624.818

Over de instelling

Stichting Jazz Orchestra of the Concertgebouw, podiumkunsten, muziekensembles en koren, Amsterdam

Stichting Jazz Orchestra of the Concertgebouw (hierna: JOC) is gevestigd in Amsterdam en organiseert concerten en overige activiteiten in de eigen standplaats, overig Nederland en internationaal. Het ensemble ziet zichzelf als hoeder van het culturele jazerfgoed en als innovator. Het wil programma's ontwikkelen vanuit actuele maatschappelijke thema's. Onder het motto 'connecting through jazz' houdt het JOC het jazz- en bigbandrepertoire levend, met als inspiratiebronnen historische en actuele invloeden uit de jazz en uit andere muziekgenres. De vaste bezetting bestaat uit zeventien musici, daarnaast werkt het ensemble geregeld met remplaçanten. Samen vormen zij de 'JOC-community'. Chef-dirigent is Dennis Mackrel, artistiek leider Juan Martinez.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.17 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert de Stichting Jazz Orchestra of the Concertgebouw geen subsidie toe te kennen.

Het JOC is een gekwalificeerde bigband, die het jazerfgoed levend houdt en werkt met goede Nederlandse orkestleden. Het artistieke succes wordt door een groot deel ook bepaald doordat het ensemble jazzcomponisten en arrangeurs van het hoogste (internationale) niveau aan zich weet te verbinden. De raad mist soms wel de voor jazz noodzakelijke dynamiek op het podium. Ook vindt hij het een punt van zorg dat het orkest relatief weinig met zijn vaste kern speelt.

Voor de periode 2021 – 2024 presenteert het ensemble een paar artistiek interessante plannen die de blik op jazz verruimen met een historisch en intercultureel perspectief. Het ensemble draagt daarnaast bij aan de totstandkoming van nieuw repertoire binnen de jazz door het verstrekken van compositieopdrachten. De raad vindt het JOC in zijn uitvoeringspraktijk echter te weinig vernieuwend. In dat licht wijst hij ook op de traditionele en uniforme samenstelling van het ensemble. De raad vindt de oriëntatie op andere maatschappelijke domeinen en de activiteiten op het gebied van

educatie, talentontwikkeling en publieksbenadering te beperkt en te weinig overtuigend.

Het JOC speelt een derde van zijn concerten in Amsterdam en wil verder een betere spreiding door het land realiseren, maar het beschrijft niet met welke zalen het afspraken heeft gemaakt en hoe het nieuw publiek elders in het land wil bereiken.

Het JOC is financieel gezond en betaalt medewerkers conform de Fair Practice Code. Het ensemble reflecteert voldoende op de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. Met betrekking tot deze laatste code vindt de raad dat het ensemble kansen laat liggen in het diversifiëren van de eigen bezetting.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het JOC is opgericht in 1996 om jazz in een grote bezetting te kunnen voortzetten volgens de Amerikaanse bigbandtraditie. Inmiddels heeft het ensemble zich ontwikkeld tot een gekwalificeerde bigband, die het jazzerfgoed levend houdt en tegelijk ook nadrukkelijk vooruitkijkt. Het JOC werkt met goede Nederlandse orkestleden en weet jazzcomponisten en arrangeurs van het hoogste (internationale) niveau aan zich te verbinden, die voor een groot deel het artistieke succes bepalen.

In de periode 2017 – 2020 heeft het ensemble onder andere het succesvolle album 'Crossroads' opgenomen, en hernieuwde het zijn samenwerkingsrelatie met het Bimhuis. De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit en met name het vakmanschap van het JOC tot nu toe. Hij constateert wel dat er een spanningsveld bestaat tussen enerzijds de dynamische energie die het jazzgenre vraagt in het spel, en anderzijds de hoge concentratie die dit complexe materiaal vraagt van de musici. Soms gaat dit laatste ten koste van de uitstraling op het podium, en daarmee van de zeggingskracht van de muziek en de kwaliteit van de verbinding met het (nieuwe) publiek. De raad waardeert daarom de stappen die het JOC op dit gebied probeert te zetten.

Het JOC speelt met een wisselende kern. Het heeft zeventien 'vaste' spelers die al geruime tijd bij het ensemble betrokken zijn, maar die echter door alternatieve werkzaamheden (onder andere in het buitenland) minder dan de helft van het aantal concerten kunnen meespelen. Daarnaast doet het ensemble een beroep op remplaçanten; het ensemble spreekt zelf van de 'JOC-community'. De raad vindt het gebrek aan continuïteit in de bezetting een zorg.

In zijn plan voor de periode 2021 – 2024 presenteert het JOC ambities op het gebied van erfgoed, innovatie, educatie en participatie, en internationalisering. De raad constateert dat het plan ambitieus is en dat de programmaliijnen goed in elkaar grijpen. In het plan komt een mooie balans naar voren van een bigband die niet alleen het erfgoed koestert en presenteert, maar ook de blik vooruitwerpt en zich daarin laat uitdagen door spannende samenwerkingen.

Met betrekking tot erfgoed wil het JOC de brede jazzgeschiedenis in de schijnwerpers blijven zetten en de verbinding met de Afro-Caribische gemeenschap in Nederland intensiveren. Hiertoe wordt een aantal projecten van de grond gebracht, zoals 'Dutch Jazz Heritage' (een serie over belangrijke momenten in de jazzgeschiedenis) en 'Jazz & Vrijheid' (met onder andere een programma rond Nina Simone). De raad waardeert de keuze om binnen deze lijn ook te gaan cocreëren met Nederlandse musici van Surinaamse of Antilliaanse afkomst, zoals in de totstandkoming van de compositie 'Requiem voor de Slavernij' met Yvette Forster, Vincent Soekra en Ronald Sniijders.

Verdere plannen die tot de verbeelding spreken zijn het voorgenomen samenwerkingstraject met een Chinees jazzfestival en een Chinese componist, waarin traditionele Chinese muziek wordt geïntegreerd met jazz en klassieke muziek, en de inbreng van het JOC bij de organisatie van de Jazz Biënnale, samen met het Koninklijk Concertgebouw, het Conservatorium van Amsterdam en het Bimhuis. Voor deze biënnale worden aparte fondsen geworven.

Het JOC benoemt in zijn plan dat het geregeld op buitenlandse podia speelt. In 2019 stond het ensemble in tien landen en steden, waaronder New York, Moskou, Sjanghai en Londen. In de periode 2017 – 2020 viel het aantal concerten tegen en behaalde het ensemble niet het beoogde aantal van 45 concerten; ook stond het ensemble toen slechts driemaal op buitenlandse podia. Volgens het ensemble is dit te wijten aan de laat verkregen duidelijkheid over meerjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten; de raad had een nadere reflectie verwacht op het achterblijven van de beoogde prestaties.

Vernieuwing

De jazz- en bigbandtraditie leent zich er volgens de raad goed voor om te innoveren door nieuwe samenwerkingsverbanden te zoeken, nieuwe presentatievormen te ontwikkelen en door in te spelen op actuele vraagstukken uit de cultuur en de maatschappij. De raad ziet dit helaas te weinig terug in de praktijk van het JOC. Ook op basis van het plan voor de periode 2021 – 2024 is de raad er niet van overtuigd dat het JOC in de toekomst de uitvoeringspraktijk in zijn genre vernieuwt. De raad constateert

dat het repertoire een (te) smal gebied van de jazztraditie representeert. Ook wijst hij erop dat het JOC eerder traditioneel is samengesteld; het ensemble laat weinig diversiteit zien op het gebied van geslacht, leeftijd en culturele achtergrond. De raad constateert dat de ambitie die het JOC ontvouwt in zijn plan om het genre te innoveren zich nog onvoldoende terugvertaalt naar het podium.

Het JOC levert wel een bijdrage aan de vernieuwing van het repertoire binnen de jazz door het uitvoeren van nieuwe muziek van de eigen musici en door het geven van compositieopdrachten voor bigband aan jazzmusici uit een jonge generatie.

Ook ontplooit het JOC op bescheiden schaal activiteiten ter bevordering van talent, zoals met 'JOC gaat vreemd'. Hierin krijgen vijf musici uit de pop- en urban cultuur de ruimte om muzikale ideeën te ontwikkelen en uit te voeren met het ensemble, in samenwerking met Stichting Nieuwe Helden. In clubtours langs poppodia – in de komende periode eens per twee jaar – blijft het JOC ook bruggen slaan tussen jazz, funk, soul en hiphop. Met masterstudenten van het Conservatorium van Amsterdam organiseerde het JOC in 2019 een pilot-begeleidingstraject vanuit het meester-gezelprincipe; deze 'JOC Bigband Academy' wordt in de periode 2021 – 2024 voortgezet en verruimd naar studenten aan andere conservatoria. De raad heeft waardering voor deze initiatieven en hoopt dat jonge talenten hieruit ook zullen doorstromen naar het vaste ensemble of de 'JOC-community'.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Het JOC werkt niet met dienstverbanden. De afgelopen periode heeft het ensemble de tarieven voor repetities en concerten verhoogd en een kilometervergoeding ingevoerd. De tarieven voor repetities zijn bovengemiddeld. Voor de komende periode differentieert het ensemble de tarieven; het ensemble specificeert de honoraria voor ensembleleden, dirigenten en staf in zijn aanvraag. De toepassing van de Fair Practice Code is goed onderbouwd in de toelichting op de begroting. De zakelijk leider van het JOC was betrokken bij het opstellen van de concept-cao voor muziekensembles. Medewerkers die een andere dan een freelance overeenkomst wensen, zullen worden gehonoreerd conform deze cao.

Het JOC staat er financieel gezond voor. Het ensemble werkt zonder kantoor en concerten worden alleen geboekt wanneer de begroting sluitend is. Het management werkt op een vaste vergoedingsbasis. Dat maakt de kosten voor het JOC transparant. Sinds 2017 heeft het ensemble een positief financieel resultaat. Liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen zijn hoog. Het ensemble heeft zijn (financiële) risico's in kaart gebracht en benoemt maatregelen en oplossingen voor in geval van tegenvallende

resultaten. Het eigen-inkomstenpercentage is de afgelopen jaren gestegen, maar in de financieringsmix hebben subsidies nog steeds een groot aandeel.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het JOC ontplooid tot nu toe geen activiteiten op het gebied van educatie. Voor de periode 2021 – 2024 neemt het ensemble zich voor een educatief programma voor het onderwijs te ontwikkelen waarin jazz wordt gekoppeld aan het thema ‘vrijheid’, aansluitend bij de leerdomeinen ‘burgerschap’ en ‘kunst & cultuur’. Het programma zal tot stand komen met een aantal Amsterdamse scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Er wordt een kwartiermaker educatie aangesteld om op den duur dit programma landelijk aan te bieden. De raad vindt deze insteek interessant en vindt het prijzenswaardig dat het ensemble jongeren wil laten kennismaken met de jazzkunstvorm en met waardevolle aspecten als improvisatie. Het ontbreken van ervaring op dit gebied tot nu toe roept echter de vraag op of het JOC de benodigde capaciteit en expertise beschikbaar heeft voor deze projecten. Het plan is nog te generiek uitgewerkt; zo worden de beoogde scholen en steden niet benoemd en gaat het ensemble niet in op de vorm die het programma zal krijgen.

Op het gebied van participatie reikt het JOC een hand uit naar talent uit amateurbigbands. De komende periode organiseert het ensemble ‘The Young JOC Jazz Bootcamp’, waarin talent tussen 12 en 18 jaar zich in korte tijd verder kan bekwamen in de vaardigheden die nodig zijn om op hoog niveau jazz te spelen. De raad vindt dit een goede manier om een impuls te geven aan het bredere muzikleven maar vindt de schaal waarop dit programma zal plaatsvinden, met drie optredens per jaar, erg bescheiden. Voor het overige vindt de raad de activiteiten op het gebied van participatie bij het JOC te mager.

Het JOC ontvangt naar eigen zeggen een toenemend aantal bezoekers. In 2019 liet het JOC een marktonderzoek uitvoeren waaruit bleek dat de activiteiten van het ensemble nog te vaak onbekend zijn. Hierop heeft het ensemble een doelgroepbenadering ontwikkeld. Het ensemble koppelt in zijn aanvraag doelgroepen aan alle voorgenomen activiteiten: jazzliefhebbers, Afro-Caribische Nederlanders, jonge muzikliefhebbers met een groeiende interesse voor jazz en cross-overgenres, en talentvolle jonge musici. Aan elke activiteit en doelgroep koppelt het een aantal in te zetten media. De raad waardeert deze verbeterslag en is benieuwd of deze in de komende periode leidt tot een grotere bekendheid van het JOC onder de potentiële bezoekers. Wel ontbreekt in het plan een uitgewerkte marketingstrategie; het is niet duidelijk met welke boodschap het publiek zal worden bereikt en hoe de band met bezoekers na een eerste bezoek

wordt verstevigd. Het JOC licht ook niet toe hoe het nieuw publiek wil bereiken in de zeven regio's waar het zijn aanbod in 2021 – 2024 wil spelen.

Geografische spreiding

De thuisbasis van JOC is Amsterdam, waar circa een derde van de concerten wordt gespeeld. Het ensemble staat in concertzalen als het Concertgebouw en het Bimhuis maar ook op festivals als het Kwaku Festival en theaters als Podium Mozaïek. Het ensemble wil in de periode 2021 – 2024 daarnaast inzetten op een betere zichtbaarheid in het land en wil zich tweemaal per seizoen gaan presenteren in steden in zeven stedelijke cultuurregio's. Daartoe heeft het samenwerkingsafspraken gemaakt met podia. Het is opmerkelijk dat deze podia in het plan niet worden benoemd.

In haar reflectie op de aanvraag geeft de Metropoolregio Amsterdam aan dat het JOC als enige internationaal toonaangevende bigband in Nederland een belangrijke internationale en lokale rol speelt in het regioprofiel, dat zich kenmerkt door zijn nationale en internationale functie en aantrekkingskracht op excellentie en talent uit het land en de wereld.

Toepassing Fair Practice Code

Het JOC reflecteert voldoende op de toepassing van de Fair Practice Code. Het ensemble neemt deel aan de sociale dialoog door mee te werken aan de cao voor muziekensembles in samenwerking met de NAPK en betaalt medewerkers conform de code. In de toelichting op de toepassing van de code gaat het JOC uitgebreid in op de specifieke honoraria van de medewerkers in de organisatie. De raad vindt het jammer dat het ensemble enkel ingaat op zaken rond honorering en niet ingaat op zijn omgang met de overige waarden van de code.

Toepassing Governance Code Cultuur

Het JOC reflecteert voldoende op de toepassing van de Governance Code Cultuur. Het ensemble volgt het bestuursmodel en beschrijft op hoofdlijnen de werkwijze en verantwoordelijkheden van het bestuur. Het ensemble geeft ook een toelichting op de werkafspraken voor de periode 2021 – 2024 op basis van de codes. In het bestuursverslag worden de bestuursleden genoemd; een rooster van optreden of (neven)functies worden echter niet vermeld. De raad oordeelt positief over de aanwezigheid van een raad van advies, die onafhankelijk functioneert van het bestuur en waarin vertegenwoordigers van stakeholders zitting hebben.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Het JOC reflecteert voldoende op de toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie. Het ensemble laat op het vlak van inclusie stappen zien in de samenstelling van het programma, zoals met 'Jazz en Vrijheid' en 'JOC gaat Vreemd'. Ook is inclusie zichtbaar in de keuze voor samenwerkingspartners,

zoals Stichting Nieuwe Helden en het ZO! Gospel Choir. Met betrekking tot het beoogde publieksbereik streeft het JOC onder andere naar het bereiken van jonge muzikliefhebbers en Afro-Caribische Nederlanders.

De raad maakt zich zorgen over de diversiteit in het ensemble en in de organisatie. Met betrekking tot de samenstelling van het ensemble spreekt het JOC een aantal voornemens uit. Omdat de vaste leden van het ensemble echter al lang betrokken zijn bij het JOC, stelt het ensemble dat verandering niet op stel en sprong is te bewerkstelligen. De raad vindt dit te meer reden om na te denken over de vraag hoe op termijn een evenwichtiger ensemble kan worden samengesteld dat divers is in gender, leeftijd, culturele herkomst et cetera. Omdat het ensemble veelvuldig met remplaçanten werkt en ook talentontwikkelingsprogramma's organiseert, ziet de raad hier wel degelijk kansen.